

એ આ પુત્રને તે મહાને પદ્મચરણોપેષામંદાભા બુદ્ધેવનું ખરું
 રવિય ગુજરાતી બાલ્ય યોગથી આશ્રમ આગળ ખડું કરવામાં કોઈપણ
 અંશે વિજયી નીવડ્યો અને એ તે ગુણસાગરના શિક્ષક ગુણની
 પ્રાપ્તિ એક પણ વાચકને થઈ શકશે તો પુત્રને સંપ્રદામાં મેલેલો અમ
 સારંગ મનાશે. એ કોઈ વિદ્વાન કે કોઈ સંત આ પુત્રને કોઈ
 વિમાર, વિવેચન કે કોઈ તર્ક સંબંધમાં કોઈ શૂંચના કરવા કૃપા કરશે તો
 તે સામાર સીકારવા ઉત્તર નથી આરતિ નૈવર કરતી વખતે તે
 નમામ મુચનાશિનો અમર કરવામાં આરશે.

મહિલાલ નમુબાઈ દાસી.

महात्मा पुद्गलसंघमो विद्वान्तेना विचारो.

" This teaching of the Buddha, of the Mighty of the *Enlightened One*, who, first of all in our humanity climbed the ladder of Buddhahood, is the ancient teaching as proclaimed. Born on Indian soil, speaking with Indian lips, reproducing the noblest moralities of the Hindu scriptures, recognizing the Hindu Gods, the Buddha is still rejected by the Indian people as a Teacher, though inconsistently worshipped as an *Avatar* by many of the orthodox Hindus. Why should there be enmity instead of brotherhood, who should there be suspicion and hatred instead of peace? This mighty *Logos* that moulds so many million minds, this noble *philosophy* that trains so many intellects, this *Logos* the most perfect in its details of which there is any record in the histories of men, excluded in our *Logos* should you exclude *them* from your *Logos* or withhold from them your

રોડે કર મુખ્ય અને ૮૦ ન્દાનાં સહસ્રો ધરાવતા હે બાલક ! હું
ત્હને નમન કરું છું. હે બુદ્ધ ! ધર્મનો ઉપદેશ કરી મનુષ્ય માત્રને દુઃખ
માંથી મુક્તિનો રસ્તો સૂચવતા મોટે જન્મેલા હે મહામાત્ર ! ત્હમને
નમન કરું છું. ”

પછી તે સન્યાસીએ રાત્ર તરફ જોયું અને કહ્યું : “ હે બાળ.
રાજા રાજા ! આવા એક અગ્નિ પ્રતાપી પુત્રના પિતા બનવા મારે
હું ત્હને અભિનંદન આપું છું. પૂર્વજોનાં પવિત્ર કર્મોનું આજે ત્હને
ફળ મળ્યું છે. લાંબો વર્ષ આપું એકાદ પુત્ર હઠી આવે છે; પણ ત્હારે
તે ખાતે છે ત્હારે આખો વસુધાને ઢાળતી સુમંગીની અને પ્રેમતા
રસથી ભરી દે છે. ખરેખર પ્રતાપી દુનિયાં જ આવા જગદુદારો.
જન્મ છે. ખરેખર, રાજા ! ત્હારું હૃદય બહુજ ભાગ્યશાળી છે.
પરંતુ તે બાળ એક વાતે અપૂર્ણ છે; કારણ કે દેવો તેમજ મનુષ્યોએ
પ્રિય એવી આ માયાદેવી—વધારેવાર દુઃખ તદ્દિ અનુભવવાને સરળપણી
આ દેવી—સાત દિવસમાં કોઈ પણ પ્રકારની પીડા વિના ‘ પીડાનો
અંત ’ પામશે. ”

આ રાજાને બાળ્ય પછી પ્રેમીની આંખમાંથી અશ્રુ પડેલા જાણ્યા,
જે કોઈ રાત્રને કોઈ અનિદ્ર ચલાવે બપ લાંબો સર્વિશ્વ તુરંજ તે
વિચાર લેતા મોં ઉપરથી પાંચી સીંધા અને ખુલાસો કપોઃ “ હું
રાજા ! મેં જે કોઈ અમાકિ કહ્યું છે તેમજ બધું બનશે. તથાપિ કુમારની
માલતમાં તો કહી ચિતા દરવાનું કંઈ પણ કારણ નથી જ નથી. મ્હને
આંશુ લાગેલા કોઈ ત્હમને કોઈ અનિદ્રનો બ્દેશ આપ્યો; પરંતુ તેમ
કરવાની કોઈ જરૂર નથી. મ્હારા રાવાનું કારણ જુદું જ છે. આ
શરીર હવે પૂરુ થયું છે અને ત્હનો સમય હવે સમીપ આવ્યો છે. હું
મરીને દેવ યજ્ઞ અને ત્હાંથી પુનઃ મનુષ્ય તરીકે જન્મીશ જન્મ.

શ્રી સિંધુ ધન ડે. ૧૦ સિંધુ બેઠી થાય તો શ્રી લુ અને રણ
 લુ મળી આગલીના રાજા જેટલા આર થાય એ રીતે આંગળ, દાઢ,
 પગ, આગ વગેરેની સંખ્યા તથા માઉ-ધાગન વગેરેનું માપ છે.
 અને તે શું ? એ આપ દરમિયાન તો કિત યોજનમાં કેરણી
 પરમાત્મા રહેલા છે તે સ્પષ્ટ બતાવે. " શ્રીમ રહેનારી સારે જ તે
 મહુમાં રહેજે ફરી બતાવી

શ્રી આશ્ચર્ય કુમારને પતે પાયા અને બિહી ઉપાઃ " હે
 સિંધુ ! તુ ગુપ્તિનો પજુ ચા છે. ખરેખર હું તારે પજુ હું જ
 ચા છે. મારે હે કુમાર ! હું આપને નમન કર છું શ્રી કે પ્રભા-
 ની માર સિવાય જ આદર્શ જુ બ્રહ્મા પામેલા હે કુમાર ! આપની
 આ નમન બ્રહ્માસ્વાય અને પુનઃ છે આપ સિંધુને તારે
 પજુ ખાતે જિ મન વધારવ. મારે જ બહી આવે છે. "

પૂર્વે બીજાના કરતા વિશેષ બ્રહ્મા જા કુમાર ચાના સપાયા
 મારેનિદા પ્રતે સિંધુ બતાવે છે તે રહેની વાણી નમનાવી અને પ્રભા-
 પજુની મર્મીન ફરી રહેના રહેના જા અને રહેના સ્વાય લુપ્ત
 હોય રીતે અને સિંધુ આગલીની રોચા જા કુમારમાં રાધ અને
 રાધનાના શું રાધ રોચા બતાવે હતા

સિંધુ કુમારની રાધ બ્રહ્માસ્વાય હતા રાધના (મંચે સુધે
 રાધ રાધનાના ને જા પજુ રાધ નેમ ન હોય જા રાધને રાધ
 રાધેના બ્રહ્માસ્વાય આગળ જ, રાધને જા રાધના રાધની રોચા
 જા, તે રાધના રાધને રાધના રાધ, રાધના રાધનાના રાધ
 રાધ કુમાર રાધ રાધના રાધ રાધ રાધના રાધનાના રાધ
 રાધ રાધના રાધ રાધ રાધ રાધના રાધ રાધ રાધના રાધ રાધ

વસંત યાત્રાની શીખા દેખાવવા હાથપુષ્પ. મહારી સાથે તને કોઈ
બહાર સર્પ જાળિ બેતરોમાં ઉતારાઈ રહેતો પાક તથા પરતીએ પહેરે
લીધો આનંદી સ્વાંગ બતાવવા હાથપુષ્પ. તને તે જોઈને ખેડ
જવુ આનંદ થશે. "

કુમારે મસ્તક નમાવ્યું અને જાન્યે, બેતરોમાં આવી પહેર્યા
અડી ને તરી પડીયા મધુર ક્ષત્રવ કરી રસા હનલ સરેદ મગધ
ઓતી જમાન નદીકિનારે ખ્યાન પરતી ઉભી હતી. સમગ્રીઓ આગ્રહ
મા ગેણ કુંડાળામા ગેણરાઈ જાળિ મસ્તક ગાતી હતી. અટાપ્તાવળી
ખીસોત્રીયા જાડની ડાળીઓ ઉપર ફાટુડ કરી રહી હતી. ચિત્રેશ
મહિના સિખરોની આસપાસ મધુરો ટુકડા કરી રસા હનલ કુવામાં
હાથપુષ્પ. ગેણ કરી રસા હનલ. રહેરમાંથી આવતો ગેણ સખ અસખના
દોસનો અસખ કાનના પડા સાથે અમગતો હતો. ચોતરફ રાત્રિ અને
આનંદનો જ પડનો પડનો હતો પરંતુ આ સર્વ દૈન્યક આનંદનાં સાધનોની
અદર ધૂપાવતો કુખનો કુખર ગોણ જોઈ રાત્રુ હતું ! ઉક્તાસના
સપાળા દેખાવો વચ્ચે પશુ એ કમજામવ દેખાવોને નમન કરી એનું
આંતર સ્વરૂપ જોઈ સંકાર એક માત્ર શુદ્ધ જ હતો, કે જેને હમણાં
જાણ્યું કે "કવનના ગુણાત તમે કુખના કાંટા છુપાવતા દોષ છે." લેણે
રિચાર્યું. આ ગામડીઆઓને પેતાનું પેદા કરવા માટે આખો દિવસ
કેવું સખન વેતર કરવું પડે છે ! સખત મરમીના વખતે પશુ પેતા
બેડોતની આજુબની આર બાપડા અખોસ જાળદની સુંવાળી આમડીને
કેવાં બેડે છે ! પેલી ગીરણી કીડીને કેવી ઓઢીયાં કરી જાય છે !
પૂજા સર્વ તે ગીરણીને અને સમગ્રી તે સર્વને કેવી રીતે બાંધ
જનાર છે ! પેલુ સરેદ દેખાતું સાધુરતિવાળું બમણું આનંદથી કલોષ
કરતા પેલા માછલાને કેવું દેખતદિખતમાં મળી જાય છે

મકરણ ૩ શું-યુવાવરથા.

દોહન ગમત પીનાના પુવગ્નમાં અનુપમ દશ અને ગીરકાજ સુધી દેખતાં બાળમલ્લ દશા ક્ષેત્ર બારે વિચારમાં પડ્યો. પીનાના પુવને ચોગી જનને ક્ષેત્રા કયો પિના ખુશી દેવ ' કેદવાક સુગ્રો અને કયોં કિયાં છે કે જેમની પ્રશંસા જ મહ કો,

અનુકરણ ન મહ કો. બરુવાવરથામાં વૈરાગી જનનાની પ્રશંસા ગરનામ મળ્યા માજુએ મળી આવરી; પરન્તુ પીનાના પુવ કે પોને તે નિયતિમાં વૈરાગી જને એ વિચાર દમરોમાંથી કાઢને પણ જાણે જ મમેછે. ' માયાનું આ શું ક્યોલું પ્રાપ્ત છે !

માયાદેવીને જ જેમે પીનાની અધોગતા જનની હતી કિવા મુદોહન સમયે કુંવર સિદ્ધાર્થને વૈગમના માળનીખાની રોલી કયો ક્ષેત્ર, એ ચત્તી દેખી તોડવાના હવાજ રીધવા માંગ્યા. "પ્રહારે જ સમ પાડેનાં વચને આખરે ખરાં જ પડવાનાં છે ! આમકાવમ અને દેહાટના માર્ગથી મારા નુકસાન કુમારને કું દરુએ ન દેવ. તરુ કું ' આવા અવા વિચારે જેના મનમાં હમચે આવ્યા કરતાં હવે ગમતને કૈક પુષ્પ જડી કુંવરનું મન સાત્રાગીમાં જ રીધ - નાથા દેહાટ મળથી પચાડ—વૈગમ સખધા વિચારે જેને સ્પષ્ટ જ નાથ કરી હક કૈમ વારી. તેને કુંવર માટે તાલ જડી જુદાં જાણના અનુગા તાલ નવરજક મોવ જોડવા. સિવજાયા મરમ આ નાથ ઉજુ કાનુમ. ગીતજાયા દેહાટને તેણ અને ખાં કાનુમ

પોતા પત્નિ પ્રધાને દિપાવને કિશ્કી કરતા દેવડને હરે તથા
દરિદ્રાને મહે ' સંતોષ' , 'આર્થ' અને પ્રથમ પોતે છ ઇંગ્રેજ
જણને નમસ્કારના કિશ્કી કરી ઉમારી ટીકું આશુને સાત ઈંગ્રેજ
જાતે નવ ઈંગ્રેજ રજાને ' દિપાવિજાત' રૂની મુકડું ! આર્થ
જાતે પોતા રજા જમાને કરાવે ઉમારી ગ્રેસ સિદ્ધર્થ જાતેને આ
જાતેના મુકડુંને દેડી ટીકા !

હવે બાજીસ કોમ ડેઝાચવાની સ્થળો જાણી બહુવાર મેલ
પ્રાણિકા કમલિને સમીપે પાગલા અંદોને પુર મેલમાં દે
પ્રાણ સિદ્ધાંત અથ અંદોને આગળ જ મલો અને
મિત્રો કાચેલે દેખો હવે કે જેમ મુખમાંથી નીકળ
અર્થે પા થ તે પડેલા તા રા જાણ: એટલે પુર તે પડેલા

[illegible]

રૂપેરી કિરણો વરસાવી રહ્યા હતા. અનેક પ્રકારના પ્રાચીન ઐ
સિક પુસ્તકોનાં પરાક્રમે સ્વયંવર્તા સુંદર ચિત્રો અનેક રીતે
આલેખવામાં આવ્યાં હતાં. પોતાની મેળે જ વાચનાં વાંચ્યો વિદ્ય
કુમારના શયનશુદ્ધમાં સ્વર્ગને ઉતારવા માટે મહોમાદિ રાધાં મહિ
દતાં કુંડમાં, એક જગતજન પતિને સંસારાસક્ત કરવાને માટે
કરતું જરૂરું હોય તે તે સર્વ કરવામાં કોઈ જાતની કચાસ રાખ
વાથી ન હતી. રાગમય ગીત, રાગમય વાદ્યગો, રાગમય જા
રાગમય ચિત્રો, રાગમય દેખાવો, રાગમય પત્ની: સુવર્ણ આ બુદ્ધિ
રાગમય જ હતું !

અને થોડા સમય સુધી તેો કારિષ્યના છુદ્દનો-આનંદ સિદ્ધ
કુમારનો વિરક્ત આ મા પશુ યથોપરાના રાગમાં લીન થયો !

રાગના જોગામાં પોરેલો કુમાર એ મીઠા સ્વપ્નમાંથી રજ
જાગી ઉઠે એટલા માટે, રાગને ' વિશ્રામવન 'માં સર્વને કહે
તુકમ કયો હતો કે, એ દરમાં કોઈએ મરણ-ટકાવરથા-કર-રેલો કે
ચિંતાની કાંઈ પાત સરખી પણ ઉચ્ચારી નહિ. તેને સખત રૂચર
કરી હતી કે, સિદ્ધાંતની રાગમય સમામાં જે કોઈ પુત્રનીની આંખ
કાળાસ એટલી જાણી અથવા તેો નાયવામાં તેનીનો પગ જણ
અમકારી તેો તે સીને એકાદમ 'વિશ્રામ વન'ની જદાર કદાહી મુકેદ
આવી અને કાંઈ સ્મરનો ઉચ્ચાર કરનારને મુકેદાટ બાંધવામાં આવે
ન્દનું મોડું દરેક કામ તાલમય-સંગીતમય મધુ જોઈએ, એ દુઃખે
દશમર વિશ્વરત્નર નોડરને તાલ્ય કરવામાં આવશે. કાઠનાં કાં
પાંચને ખડખડાટ પણ કુંવરના કાને પડશે તેો વનરુપિને કે
નિઘ્ર કરવામાં આવશે. આજા અથવા વિચિત્ર દુઃખો કદાહા ઉપર,

મોહો-રેગાજય રથ અગળ એકલા રથા અને પુત્ર ! રાજા-
કુમારની જન્મ !” એવો ગર્જન થાઇ રહ્યો. રેતથોએ કુમારને પુષ્પના
દારથી લઇએ. આ પ્રકારે ચારે બાલુએ આવનિના નાદ થઈ રથા છે
અને કુમાર પણ આવનિમાં મળ થયો છે, તેવામાં એકાએક એક
જક મનુષ્ય ત્યાં આવી પહોંચ્યો. તેણે ગમ્યા તેણે વચ પડેલાં
દર્શ અને તેની ચામડીમાં કચેલોઆ પડી હતી. જક થયેલા દોવાથી
તેની પીઠ વળી ગઈ હતી. તેની આંખમાં ખાસ પડી ગયા હતા.
તેના મુખમાંથી ઘાંત જતા રવા હતા. તેના અવધને મુજતા હતા
અને તેમને પડતા અટકાવી રાખવાને તેણે હાથમાં એક સાદી
પાટી હતી, જેનાં તે હાડકાં ખાતો હતો. તેના મુખમાંથી ડહા
નીકળતાં હતાં. આવી ધિરાનવાળો તે જક મનુષ્ય વચમાં આવી
બેઠો હતો. “હે સાથ પુત્ર ! મને જિજ્ઞાસા આપો, મને જિજ્ઞાસા આપો.”
આજ્ઞાપ્રમા વૃ મનુષ્યને કહ્યું. “આટલા દુઃખો બેસતા બેસતા
તેના મોઢાં દૃ આંખો તેથી તે વચને બેઠો સકે નહિ. પાતાનો
હાથ તે તેણે લખાવેલો જ ગમ્યો. આજ્ઞાપ્રમા માનુષ્યને તેને
સંતાપવાના પ્રયત્ન કર્યો અને બોલ્યો “અરે દુઃખા ! હુ દા, હુ મા.”
કુમારસાહેબની હાલિ આજ્ઞાથી હુ મા.”

કુમારની હાલિ તેમજ કાલ તે તન્ન આજ્ઞાપ્રમા તેથી તેણે પાતાન.
સાથિને પૂછ્યું. આ મનુષ્ય તેણે દેખ્યો છે તે દેખ્યો છે. આ
અટકાવી જાણ વળી મેલેલો કેમ છે. આ દિગ્ગજીર કેમ દેખાય છે.
હુ મનુષ્યો કેજવાર આજ્ઞા સર્વ સાથે પણ જન્મતા હશે ખરા કે
એ કહે છે કે ‘આજ્ઞા કે કાલ હું મરી જઈશ’ એવો અર્થ છે.

સત્યપિત્રે તત્ત્વજ્ઞ રથ પાંડિત્યે ભવેતે કુપાર દ્વારે મુદ્રે
જ્ઞાતા-મહેશ્વરો જ્યોતિઃ તે સર્વે ને ખીસાવત્ત્વે નરિઃ નાથ-
જ્યોતિષિ તેમજ માનસાધિયિ ત્વેને ગીત્ત્વચાને ભવેતે પ્રપન્ન ક્ષી,
જ્યુ તે રેકાશરમિત મન પર ખીસાવત્ત્વે અસર થત નરિ ઉપરે થઈ-
તા પમે પતી અને યોશીઃ " તે નાથ " શું આપને ખૂબ યાદીયી
રેશાન્તિ મળતી નથી ? કેમ કહ્યું યાત્રા નથી ? "

" વિશાન્તિ ! " પ્રમુખ પત્નિના મુખકમળ ગતિ ગતિને
કુપાર યોશીઃ " ક્યા ન્દારી કુપારપાની વિશાન્તિ " આ સહીચારીની
દાખતીમાં વિશાન્તિ સિવાય બીજી કોઈ રોગુજ શુ દાખ છે ? તથાપિ,
ક્યા મુખી ' આ ભવેતું સર્વિત્ત્વ ક્યા રિવત્ત નરિ પામવાનુ છે
ક્યા વિચાર મદારી વિશાન્તિને તરી કે છે આ કુપારી ક્યા રિવત્ત
કમરથી યોશી વગેરી રેકાશરપામાં જાત્રાજ્ઞ જાત્રી છે ક્યા ખવાજ
મદને ચિંતાનુર રંગી રે છે શુ ગુ રદ રદ ? જ્ઞાતા મુખકમળ
પર કમ્યલીયે અને કમનાસારી જાત્રાતા ન્દાર તુલ્ય રેગુ મંદારી ?
શું તદારે અનુભો રદ થતા અડો કમો કાર રસાજ્ઞ અપીત
'કુનીઆમાં રદેજ નરિ ? રં કુનીઆ આપજે મારે અદઆદસા રદે
રં સુખો અને સમવેદોને જાગર થયવ છે તે કુનીઆમાં કુપારીજ્ઞ
પરિનુત્તે રંધાજ્ઞ—દા તે અંકજ મોજ ગુ નરિ ઉપન્ન થયથી રેલ ?
પિતે ! નું દમણું આરામ કર, મદને મદારા મંગેપત્નમાં મપના ?
અને રેકાશરપાને અદકાવવાની અકસાર રોપવા રે, કે રંધી તદને
અને કુનીઆને કદેવ સુખમાં રદેજનુ જની શક

કેળી મુખો આ તવજ્ઞાનમાં કોઈ સમજી રાને નરિ, રંધી
ચિંતામાં રંધારા મને મને અને વિચારમાં ને વિચારમાં તે નિરાવર

કામોઃ જલોઃ દત્તેઃ આ ભાસ્તુષ્ણે પદ્માભ્યંદનાં બોલોને એધમેઃ
કીરિઃ પિષાકીને દ્વાપામલુની ધનઃ શીખરોઃ દત્તેઃ એ સર્વ
ચિત્રો જિતા'ને આપતી અને મુનોમ આખા સહેરમાં રૂના દનદે
ચિત્રોમાં રક્તાપદ્મી ચિત્ર અવાજ ચિત્રને કાને પડ્યોઃ "હા દેવગુ
પુત્રો ! બંને મદદ કરો, બંને હિતોઃ નહિ તો હું ધીર પંડોચના
પદેશો મરી જાઉં."

કુમાર અને સાર્વાય તુરંતજ તે અપાજની દિશામાં દોડ્યા અને
તુરંતજ તે કોઈ મહારાની મારફતે પહોંચ્યો ચિત્ર માતૃસ જમિ
પાડ્યો મૂળમાં તમકડીનાં મારતો હતો. તેના આખા સરીરે ચાચના
ચેરનાં માંદાં પાપાં હતાં હિતોને જન કડક જતાં તે તુરંત જમીન
પર પડી જતો હતો અને પાંદાં હોતાપણી ચમક કુખ ધરાણી ને
રહ્યો હતો કોઈ રેખિયોનાં મગી તેની આંધવાસ પડે દુર ઉભા રહ્યા
'દનદ જણ રોત' તેની પાંદો નહિ, નો મદદ આપવાની તો વાત
જાણી હતી !

મિદાર્ષ પાતની આંખમાં ને જાતજાત રેખાવ દેતાં જ
ચિત્ર અતુલિત આવીને અટક્યું અને ને સામગ્રીને ને જામાર પ ને
જ્યાં તેને હાથ હતી પોતપોતા લીધાજુ હવા માધુ' મુજાને અને પાવના
ગીચના હાથમાં તેને પગથીને આપાસન આપતો આપતો
જાણવામાં.

"જન્ય" રહે. હવે હું રહું છે ! તારા દેવો માં આપણાં આવી
પડી છે ! તું હમ ઉભા રહી દોરો નહીં ! મિ. સ્વના 'આ જામારે
હા રહે છે અને હજારો જન છે !"

"જાણના !" સ્વનાણી ખુલાસા કરી "આ પાજુષ્ટ રૂપી
શર શરૂ પડ્યો છે તેના અપવેશો ઘેરી રૂપા મગી રહું છે.

તવદુસ્ત્ર ન જાણીશું એ વાતની ખાતરી આપવાની. સભિ-કુનીઆમાં
પ્રાપ્તિ થતી નથી "

" અને ! આપા દુઃખદાયક રાક્ષસની દાડમાં રહેતા માણસો ત્યારે
મીઠાઈ કેવળા પણ નહિ પામતા દોષ ? " કુમારે વિચિત્રત વાક્ય પ્રશ્ન કર્યો.

" ખૂબી માણીક ! હેઠ ન એવ નથી " સત્યચિત્તે ખુલાસો
કર્યો " એવો કુમારે કોટલા તત્વતાની નથી કે રાતના બપોરે થીયે
આટલા નિદા અને તિવ્રપ્રયત્નથી વેગળા રહે ! આપ મારો છે તેથી
કેવળું, રાતનો જાગ લેલો તોય છે લેલો જ તોય, લોકોનો તિવ્ર-
પ્રયત્ન પ્રત્યેક શત્રુ છે. એ રાત એમને રાક્ષસી ઘાતું રમરમુ જ થતા
રહે નથી "

કુમારે કહે પોતાના બેગામાંના બીમારને પૂછ્યું : " કેમ બાક !
તને આ દાડ આવી ચિત્તે અપર દત્તી ? "

" આ દુઃખ પ્રાપ્ત ! એ મને પૂછતા જ ના બહારી વાત
જાણીને તમારા દુઃખને આપણે વધારે દુઃખી કરતા ના. હું થોડા દુઃખ
જા માટે તમારો બિચારો અપરથી મનુ એ બહારથી અમરુ નથી "

જા બીમારે જવાબ આપ્યો.

" ના, ભાઈ, ના; એવ કશુંક ન કરું બહાર કવાકનો ઉત્તર
આપણા પ્રાપ્ત " કુમારે આપ્યું કર્યો.

" આ દુઃખ પ્રાપ્ત ! તમારે બધારે સાંભળતું જ છે તે. સાંભળે
આ રોગ મને વગરથી ચિત્તે મને સખમાં પણ અપર નદોષી
બીમાર દાખરો માણસને રોગથી પીડાતા વધારે જોયા કર્યા હું કર્યો
નહિ અને એમજ માન્યે કે હું તે બહારીયું જ રહેવાનો.
આથી મેં કુમારે દાકી નેકારી કરી નહિ. એ કુમારે કુમારે

હરેલી કરવા ચોખ્ખ અને આનંદમય નથી હતી. પણ મને
અમરોતમાં રાખનાર પાસે આજે ચિંતેલો છે. હું પણ તમારાં જેવો જ
જાત, મરણ અને રોગને આવીન મનુષ્ય છું. હોશ રેવેલી પ્રાર્થના
કરે છે, પણ તેઓ પણ આપણી જે મરણને આવીન છે; તે ખટ્ટી
તેઓ આપણને અપમત્ત જેવી રીતે આપી શકે ! ખરેખર, આજે મહારી
આંખો છપટી છે; હવે મારે વિશુદ્ધ જીવનની જાગર નથી. હે દુઃખી
જગત ! તારું દરેક દુઃખ મને લાગે છે. હું તે જા કરવા પ્રયત્ન
કરીશ—જરૂર પ્રયાત્ન કરીશ. જ

સિદ્ધર્થના મનની અસહ્ય વેદનમય અવસ્થાને અનુભવેલ સિદ્ધિને કાલચક્ર કાંઈ સમર્થ નહતું. તે પિતાના સંસાર તથા દર્શન તેમ નહતું. તેણે આ પછી જીવનનું મહાનિવૃત્તિનું દર્શન, દેહોપીના અભાવના કાંઈ સંતોષના માર્ગ શોધી તે સ્વર્ગના જગતી આ દામ કરવા જોઈએ. હવે, તેણે દેહોપી નિવૃત્તિ નોખી શોધી તે મહાનિવૃત્તિ આ સંસાર છોડી માન્યો ગયો. તેણે પછી પિતાની આજ્ઞા સિવાય આ દામ કરતું તે પિતાના વચનને સંભાર્યું હતું, એ વિચારથી છોડી દિયત પરી પિતા પાસે ગયો અને નમ્ર બાવે સિવપૂર્વકે પિતાના સંસારના કાર્ય પ્રાર્થના કરી.

પુત્રસ્વરૂપ પિતાએ કહ્યું: "સંસારનો ત્યાગ" એવા કહેવો તું જાણે. મારું મહારી સંયુક્ત બેઠવો ના બેઠા. સંયુક્તી થવાને દંતુ તારે મારે સમય પરિચય થઈ નથી. તું જીવન છે, તારી નક્કામાં મારી પુર જોઈથી વહે છે. આ વચ સંયુક્તના વચને વચને નથી. પુત્રના આત્માની જે કરીર કરમાઈ જતું હતું, તે કરીર પ્રિયારીના પેલાક થી રીતે સહન કરી શકે છે. તું આ રાજ્યની કુલ મારજી કર, અને મને પ્રથમ સત્યાસી થવા દે. તું સંસારના કામમાં નિપુણ થા, જોઈ મેલવા અને ત્યાર પછી હવે મને તો જુઓથી સુદરશન થમને ત્યાગ કરશે. "

ક્રમો નમ્ર સંયુક્તી કહ્યું: "હે પિતાજી! એ આપ માર આ પતિષિમાંથી મને જગતવાનું માથે મેળા દો. તો હું સંસારનો ત્યાગ કરવાને વિચાર માંડી વાળું: મરણ વગરનું જીવન, રોગ વગરનું આરોગ્ય, વૃદ્ધાવસ્થા વગરનું વૈયત, અને નારી વગરના

પણે દૂર ચાલેલો વિજાનો સાંભળે. પણ ' સમય સમીપ છે ! સમય સમીપ છે ' ! એ જુમ ફરીથી મારે કાને પડી. તે જુમથી હજુ પણ મારાં કાન પડે છે. તે જુમને કીરિ હું જાણી છું. જે નય ! આ સ્વપ્નનો શો દેવ હશે ? મને કાન લાગે છે કે કાંતો મારા પ્રણે દૂર ધમે અગર તો મારા પ્રણે પર મારો ત્યાગ કરશે. "

અત્યંત મશરાવથી, રીલાસાની સંપૂર્ણ ગરે પરત્વની પોતાની તે પરંપનીને કાળા સાગર સિદ્ધાર્થ કુમારે જાતી સાથે છે. અને પ્રેમાદે અગાધી લેને સાન્નિધ્ય કરવા માંડ્યું: "સાને થા ! મારી મધુરી! સાને થા તું પાણી નથી; માત્ર પુણ્યક્રમા જ આતું સ્વપ્ન જોઈ રહ્યો છે. હાલ્ય તારો સ્વપ્ન ભવિષ્યમાં અન્યાર જનાવના પાંચાદશ દોષ, હાલ્ય દોષનાં અસનો અસાં દોષ અને હાલ્ય આપું વિષ મદદ મિજવવાના માર્ગની સમીપમાં દોષ—અને તારે કે મારે માથે ગમે તેવી અપતિ આવી પડે, છતાં અટકો વિશ્વાસ ધરતો કે હું તને મારો હતો અને મેહાકિંઈ. આ દુઃખી જગતને કેવી રીતે જગાવવું, તેને સાથે કેટલાક મહિનાથી હું રાત રિવસ વિચાર કરું છું. તે તું સારી રીતે જાણે છે. ને મારો અકમા બીજા અગત્યથી આપામ્યોને સાથે તરસતો દોષ, અને જે દુઃખો મારાં દુઃખ નથી તેને માટે હું દુઃખી થતો દોષ, તો પડી દે પ્રણે ! મારા હૃદય વિચારો મારી પ્રિયતમાના કમ્બાલને વાતને કેટલા વધુ પેાજાતા દોષો જોઈએ તેને તું જ ખ્યાલ કર. આ પડી ગમે તે જનાવ જાને અને હાલ્ય તે ' જરમ ' આસો જાપ, અપવાતો ' વાવેલો ' દૂર છડો કેખાપ. છતાં અટકો વિશ્વાસ રાખતો કે હું તને મારો હતો અને મેહાકિંઈ. ને તોજ હું આખા જગતને સાથે યોધું છું, તે તારે માટે

સંદર્ભ દરી તે ત્યાંથી પણ હું જોઈશઃ માનમાં દરી તે ત્યાંથી
 પક્કુ હું જોઈશ. ખેલતા આખામાં મુલ્ય ૫૫ થી ૩, ખરા
 આત્મચોષઃ આગળ આપાનો પડે. અદ્યય પડે. જેને ખાતર
 જાળેનો ત્યાં દરી તે અર્થ જાળે, અને મુલ્યનો વિચેતા હું દરી
 આ હું જોઈશ જ, કલન ૧ મદારા તાળીના તથા મદારાથી
 અજાળ્યા અર્થ દરી ખરે મદારા આખામાં કુખ માય છે.
 આ મદારા 'સ્વપંત્યાન યી-મદારા' ક્રિમ યી કાળે. હવે મદારા
 થશે. હે તારાણી ! હું આપું છું. હે હું ખી જમવ ! તારે માટે
 અને તારા ઉપર રહેતા હવે માટે હું આ વિચન, રાજ્ય, મુખ,
 વેસન, મુલ્ય અને જેને ત્યાં કરવે અદ્યય છે તેની કીનો પક્કુ
 ત્યાં દરી હું હે ક્રિમે ! જમનને ઉદાર કરવા જતા તારા પક્કુ
 હું ઉદારે જોઈશઃ માત્ર ૩ હું જમનમાંની એક છે, હે માત્ર !
 તને આપાસન અદ્યય. - હું તે મદારા નિમયમાં હની જાઉં. માટે
 તારા આપેથી જ અદ્યય હ-હું છું

" હે ક્રિમે ! હે પુત્ર ! હે પિતા ! હે કોનો ! વિષને
 ખાતર—જમનના દરવધુ ખાતર પોતે, અખત વિષેના કુખ રહનારો.
 ૩ જેથી પ્રમાણ જાળી છે અને આપું જમન સમ પર્થને જાહે
 હવે તારો દર નિમય થશે છે હવે હું જાહે છું અને જાહે સુધી
 હું જે જાહે છું તે તારા જાહે તારા સુધી હું પાડે તારા જાહે જાહે

હવે સિદ્ધર્થ કુમાર હેના થયે પોતાની ક્રિમ પત્નીના કામુ
 જેવું. તે હવે અસિદ્ધર્થ જેવી પત્ની હની. વિષાસથી તેની પાપરો
 ખોલાય હની. તે પદમાંની આપાસ, જાહે ૩ તે માત્ર દેવની
 ન હોય તેમ, તેને પ્રજા વાર પ્રદક્ષિણા કરી. જમવાર

હતો કે ત્હેણે હીને ત્હેમને સાજાંમ દાંડવત્ કરી રસોયે રે

“ દયાળુ દેવ ! અમને ક્ષમા કરો; અમે અજ્ઞાનતા ભટકતા હોઈ જે કાંઈ અપરાધ કરતા આપણી છાંયે તે અંતઃકરણથી દીગ્ગમીર છાંયે અને અજ્ઞાની મહારા રાજા બેઠામ કોઈ પણ સખસ નહિ આપી રહે. આ કૃપાળુ આપ શાન્ત થાઓ, થોભો અને અમારા સુદમને બર કરવા કૃપા કરો. ” એમ કહી રાજા હિંમો થયો અને સંપુટ કરી ભક્તિવશ ચહેરા સાથે હિંમો. ખીમન રાજાનું અનુકરણ કર્યું.

દયા, અનુકરણ, પ્રેમ અને સખનુ તેજ જોતા અને આંખોમાં ઝગઝગ રશ્મિ હતું એવા તે રાજાની નિચારી આજ્ઞા ચલાવ્યું: “ અરો સુત નરપતિ ! ત્હે રોમાં થયેયો આ હિંમો દેશાર નિષ્ઠ મદને સતેલ થા જલદારે ત્હેમને આટલો બધો આંમદ છે તો સંભાળે. ”

દયાની સાક્ષાત્ મુર્તિ તુમ્હારાં શાંતિયુનિત્ય આ સુન્દર જ રાજા ત્હેમના પદમાં પડ્યો અને પૂજારીઓએ વરકુંડા દીધા. રાજાએ કહ્યું: “ હું દેવે ! આપના પધારવાથી અમને પદ ભાજ મળ્યો છે ત્હેને, નિશ્ચિત્ જાણો વાજવાની તમારે આપ થોડાં દિવસ અમારા પગેલા બને. આ દાષ કે હાંમે પેલા છે ત્હેને દેવે વધારે વાર નિદાન મમમાં ન હો અમારી પ્રાર્થના સ્તીમરો આ સરીર કે જે રાજવંશી છે ત્હેને અંધ ટર્કુ જન્મથી અરીમનિષ્ઠ ન જનાવવાની અમને મળુ કરે. અમારી સાથે થયો, અમારા મદેશમાં ”

તદમારા રાજ્યને ક્ષિપુ પવિત્ર જોવાનો શુભ અવસર ત્હમને પ્રાપ્ત થશે ! ”

ત્રિવિંસતારે ખાત્રી આપી કે આ સુધર્મા ઉપરેઠનો તે તાકીદે અમલ કરશે; અને પછી ત્હરો ત્હમનું નામ-દામ ... ઇન્દ્રપુ. ત્હારે ત્હના જાણવામાં આવ્યું કે આ થોખી તેજોજી નહિ પણ રાજા શુદોદનનો પુત્ર થાય છે, ત્હાડે ત્હને બહો જ થયો; કારણકે જો કે ત્હને શુદોદનના પુત્ર સાથે કદાપિ મેળાપ નહતો તથાપિ તેઓ બાલ્યાવસ્થામાંથી પરસ્પર પ્રીતિનાં ચિન્હ ધણીએક બેટા મોકલી ચૂકયા હતા.

પીછળ તાજું થયથી ત્હરો મદતમાને રોકવા બહોએ ક્યો, પરન્તુ મહર્ષિએ જવાબ આપ્યો: “ સ્નેહબંધનમાં રસપુ ” માટે જોખમમનું છે, માટે હવે પીછળ નીકળતાં તો મ્હારે તરવાના થવું જોઈએ છે. મ્હને હાથા કરો; મ્હારી શોષ પુરી થયે ત્હમને જરૂર મળીશ અને ત્હને હાથ ત્હમને જરૂર આપીશ.”

એમ કહી અમળ સિદ્ધાર્થ રસ્તે પડ્યા અને થોડીવારમાં જ બાંધીના રસ્તે અદસ્ત થયા.

અમળ મદતમાનો ઉપરેઠ નકામો મયો નહતો. ત્હમના જાળ અને સિંધ એવા ત્રિવિંસતાર રાજ્યએ પાછળથી નીચે મુજબ વિધા નેવાર કરાવ્યો અને એક દરેરા પીઠાવીને રાજ્યમાં ત્હને અમલ કરાવરાવ્યો. તે વિલાસિખ આ મતલબનો હતો:—

“ મમુષ દેરાના રાજા ત્રિવિંસતારની આપી ઇન્દ્રા વસ નિમિત્તે આત્યાર સુધી પરુવધ કરવામાં આવતો અને બે.રાક નિમિત્તે પરુઓને કતલ કરવામાં આ

પહેરે છે ત્હેમને જાળને પૂછ, અને જો ત્હેમની પાસે કંઈ હય
તો જરૂર ત્હારા હોઝાનું દુઃખ દૂર કરવા તે આપશે. ' તે જ
હું મૂળતી મૂળતી આપની પાસે આવી, રડી, મ્હારા જાગક :
વસ્ત્ર ખેંચી લેઈને આપને તે જનાવ્યું. અને આ જાગકમાં :
આવે ત્હેને વાસ્તે આપની પાસે હવા માગી. હે પ્રભો ! આપે
જાગ્યાની માથક મ્હને પિયારી કહાડી નહિ, પણ દયાગરી અં
તે જાગક તરફ જોયું અને કામગ દાષ્ટી ત્હેનું શરીર તપાસું
પછી તે જાગક પર વસ્ત્ર ઢાંકવાની મ્હને આજ્ઞા આપી અને :
' જ્ઞેન ! એક ઉપાસ છે. જો તું, હું જે હવા કહું છું તે લાઈ
પીચ તો આ દરદ મટશે. વેદો પાસે હવા કરાવવી હોય તો વૈ
કહે તે પદાર્થ લાવી આપવા જોઈએ. માટે હું ત્હને કહું છું કે
તેજો સરસવના દાણા મ્હને લાવી આપ:- પણ આટલું માદ શ
કે જો ધરમાં જાપ, મા, જાગક, અથવા નોકર વગેરે કેઈ પણ
મરી નયું હોય એવા ધરમાંથી તે લાવજો. ' હે પ્રભો ! આ રીતે
આપે મ્હને કશું હતું. "

સિદ્ધાર્થ યમજે હવા લાગીને કશું : " પ્રિય ક્રીશોબોતમો ! હ
મ્હે એમ જ કશું હતું. પણ તું ત્હને તે દાણા મળ્યા ? "

" હે દેવ ! મ્હારા ખમે જાગક રાખીને હું અહીં જંગલ
તેમજ સહેરમાં ઝુપડે ઝુપડે અને ધરોધર ફરી, અને દરેક જગ્યા
જાળને હું પૂછી વળી કે ' મ્હારા આ જાગકને સાર હવામાં કે
તોજો સરસવના દાણા જોઈએ છીએ તે મહેરબાની કરીને આપે
અને જ્ઞેમની પાસે તે હવા, તે ચર્ચેએ મ્હને તે આપ્યા; કારણ
જીવ ભોજો, મરીવ ભોજો તરફ જડ હવાનું હોય છે. પણ નહારે !

હી, તે મધ કાગી જ મરણ પામેયું હતું. આને લેને ખમર પડે
 કે ત્યારા જેવાજ દુખની આત્મ જગત દુખી છે તે દુખને યોગ્યતા
 મળ્યા હોય તે દુખને કષ્ટ યોગ્યતા માત્ર છે જે તારા અંતિ રૂપ
 સાથનાં હોય, અને મગજના પદ્ધતિમાંથી જુદાને માર્ગ જડશે હોય
 તે માર્ગ યોગ્ય રૂપને પણ દુ નેવાર ખું પણ ખદેત ? તે સ્વ
 દખ મને જડ્યું નથી. નેત્રીનું મોખમા ખુ જા ત્યારા જગતને
 અધિભાવ છે. "

આ પ્રમાણે યોગિતાન ઈન્દ્રિય થયા પડેલા પણ થમજ સિદ્ધિ
 સિદ્ધિ આપવાનું અને જગતનું દુઃખ દૂર કરવાનું કામ આત્મ
 દીપ્ત હતું. મરણ કે સંનિત હોવા ન હોય, પરંતુ સિદ્ધિ સિદ્ધિ પુરે
 દુઃખીના દુઃખ સ્તિષ્ઠ સકતા નથી.

સાત વરુની નીકળે છે. જન્મ મરણના ચક્રમાંથી મુક્ત થવને
 વિમલા અપ્રવિધ માર્ગ શોધ્યો છે. સત્ મદદ, સત્ સ્થિતિ,
 વ્રતન, સદ્ વર્તન, યુગ્મચાનનાં સત્ સાધનો, સત્ વૈવર, સત્
 અને સત્ સમાપ્તિ એ આઠ પ્રકારે ધર્મ થાય છે. જેઓ અ-
 અગ્રીકાર કરે છે, તેઓ દુઃખના પાઠમાંથી હોયને મારે પાડ
 છે. તુષ્ટાનો અંત આણવાને આ માર્ગ જોયો ખીજે કદા-
 માર્ગ નથી જે ચાર મદાન સુધે આપ્યા જગતે જલુવા. એ
 તે આ છે; દુઃખ છે; દુઃખનું કારણ છે; દુઃખને ત્યા-
 થી છે, અને નાશ કરવાના સાધનો છે. જરા, વ્યાધિ, અને
 દુઃખાર છે. જનન-મૃત્યુ અને જાન્મ-મૃત્યુ તુષ્ટા એ દુઃખ
 છે. આ તુષ્ટાનો નાશ કરવાની દુઃખનો નાશ થાય છે,
 તુષ્ટાનો નાશ કરવાને ઉપર જન્મવેલો અપ્રવિધ મર્ત-
 ચાર ઉચ્ચ સુધે ચરના ઉપદેશથી અથવા શાસ્ત્ર મર્ત-
 વામાં આપ્યા નથી, પણ તેનો અનુભવ થયો છે; તે
 થયું છે. * આ ધર્મોપદેશ સાંભળીને હૈંડાવનનાં સાત
 મદાન સુધે તેને દર્શન થયું, તેના સધળા સંચારો ન
 અને તે છુદ્ધજગતનો પ્રથમશિષ્ય થયો. નિદારે
 થયેલા જોયો, અને તેના મુખપર આ નવીન ધર્મ જાણ
 પ્રકાશ તથા આનંદ જોયા, તદ્વારે ધીમે ધીમે તેના
 સાંભળીયા સદ, મહાનામ, અમરજી અને વાચ્ય પણ

* શુદ્ધ જગતના આ પ્રથમ વ્યાખ્યાનને 'શુ-
 ન' નામ સાત્ત્વકારીએ આપેલું છે. સદ્ધર્મના ચક્રને
 વાધી તે નામ ધર્માર્થ છે.

2011

2012

ખીલું 'ઘેડું' ઉચ્ચ પગપિયું " સંદુદગામી " તું છે. આ સ્થાન-
માં ઠાંધ પશુ ખાસ બંધનને તોડવાના નથી. પણ તે સમય માનસિક
બંધને અતોદ્રિષ્ટ સંજિની ખાસ ઉન્નતિનો છે.

ત્રીલું ઉચ્ચ પગપિયું " અનાગામી " તું છે. અનાગામી ક્યટકે
જેને દરી જન્મ સેવાનો નથી તેવો પુરુષ આ સ્થાનમાં વિષયોપબોધ
પ્રતિની આસક્તિનો સર્વાંશે ત્યાગ કરવો જોઈએ. કેપ અથવા દેવ
અને તેના સંબંધી પુરુષાની ઉપાધિના રાગને વારને તેના ઉદય-
માં કાંઈ પણ સ્થાન મળતું જોઈએ નહિ. રાગનો ત્યાગ કરવો તે
ઉપરથી મુદ અને ઉત્તમ પ્રકારનો પ્રેમ જે હયાતમાંથી વચ્ચે સાંકળ-
ડપ છે, અથવા જે પ્રેમ વિશાળ સર્વગત (universal) અને સર્વ
પ્રાણીપ્રતિનો િ. તેનો ત્યાગ કરવાનો નથી.

ચોથું પગપિયું " અદંત " તું છે. અદંત તે ચોખ વદનીય પુરુષ
છે. આ સ્થાનમાં બાહ્યનાં પાંચ બંધનના કોષ બાંધને પણ દૂર
કરવો જોઈએ. તે નીચે પ્રમાણે છે--(૧) શરીરમાં હવનેચ્છા, ગમે
તેણે ઉચ્ચ પ્રકારનું શરીર દોષ તેપણુ તેમાં હવવાની હચ્છા (૨)
શરીરરદિન હવનેચ્છા (૩) માન, મનનો ત્યાગ ક્યટકે પાતાની મદતવાનો
તેમજ કાર્યસિદ્ધિના જ્ઞાનનો અભાવ, ઉચ્ચનીય વિવે બેદાબાવ; સર્વને ક્રોધ
સ્વ માનવું તે (૪) આત્મચિંતનના અભાવ, પાતાની ઉપર આવી
પડતાં સંકટથી આત્મચિંતનના બંધને અથવા અવગતના સંકલ્પ;
(૫) અજ્ઞાન, અજ્ઞાન દૂર કરવું ક્યટકે સંપૂર્ણ જ્ઞાન મેળવવું તે આપણા
દાસના સુર્વમંડળને સમગ્રી અનુભવ સિદ્ધ (practical) સર્વગત.

આ પગપિયું મૂકવું કે પ્રત્યક્ષ " અગ્રીય " બને છે તેને દેવ
કાંઈ વધારે ભજવાતું રહેતું નથી તે ' નિર્વાણી ' કહેવાય છે - જે

કર્ષ એમ થિખવે કે નિર્વાણ એટલે નાશ થવો, તો ત્હેમને કહેવું તેઓ ગૃહું બોલે છે. જો કાષ્ટ એમ થિખવે કે નિર્વાણ એટલે છુટા તો ત્હેમને કહેવું કે તેઓ ભૂત કરે છે. તેઓના પરિમિત દર્શન પેલા પાર શું છે, તેમજ કાગરદિત, આકારથી પરિમિત છત્તદિ આનંદ શું છે, તે તેઓ સમજતા નથી.”

આવી ઉચ્ચ અને ભવ્ય રિયનિ પ્રાપ્ત કરનાર પુરુષ સંમત “મેતાસૂત્ર”માં નીચે પ્રમાણે જણાવેલું છે. જે માતા પોતાની છંડીના બેાગે પણ પોતાના એકના એક બાળકનું રક્ષણ કરે છે માતા જેવી રીતે પ્રેમ રાખે છે તેવો પ્રેમ સર્વ પ્રાણીપ્રયે રાખે અમર્યાદિત શુભેચ્છા-પ્રેમ સકળ જગતમાં ઉચે નીચે સર્વ બાલુ સંપૂર્ણ રીતે બેઠેલાવ કે વિરોધવિના પ્રસરે. જન્દારે મનુષ્ય જગત ઉંઘનાં-મેસતાં-સૂતાં સર્વ સમયે આવી મનની સ્થિતિમાં રહે છે તથા “આ છદ્મીમાં પણ ઉચ્ચ પ્રકારની પવિત્રતા મળી શકે” એવું ઉત્તર ક્યત ખર પડે છે. છુદ્ધનું શિશુજ મનુષ્યના આત્માને વાસ્તે જગત દ્વારકે અને મનુષ્ય જાતિના પાણીકે થવાનું આવું ભવ્ય અને સર્વ તુલ્યદ દર્શાવે છે. પણ ત્હેનો આરંભ જગતમાં તેમજ શૃદ્ધમાં સ ગુણી જીવન માગવામાં થવો જોઈએ.

શાશ્વત પ્રમાણે સુખતામાં આત્મ છે. હીમત માત્ર
- છે.

શ્રી કેળવણી અને સદ્ગતિ.

(આરતિ તોછ હીમત માત્ર શા. ૦-૨-૦)

આ નિમિષમાં જોઈએ કેળવણી આપવાની શા આવશ્યકતા
જેવણી કેવા પ્રકારની આપવી જોઈએ ? શ્રીમાની મદદતા
દેરે કેટલી છે ? જાણના સદ્ગતિમાં કયા ગુણોનો સમાવેશ
છે ? તથા મૃદસાધન એટલે શું ? અને તેમાં શાખવાચક
કેળવણી છે ? તે સવગુણ જોઈને કરવામાં આવ્યું છે.

આત્મપ્રદીપ.

જૈનમુનિ શા બુદ્ધિસાગરથી રચેલ આ પ્રથમ ઉપર મુદ્ધ
દ આત્મા વિનાગ સદ્ગતિ વિવેચન કરવામાં આવેલું છે. વેર્માં
દિશ્વિ આત્માનું સ્વરૂપ કયું છે ? પુનર્જન્મની આવશ્યકતા શી
? આત્મા કેવી રીતે કર્મથી મુક્ત થઈ શકે ? તથા આત્માના
ચરત્રના શા પુરાવા છે ? વગેરે પ્રશ્નોનો ખુલાસો આપવામાં
આવેલો છે. સુપરચોમલ શોધપેષ ૫૪ ૩૦૦ નું આવું સત્કાર
સ્વક હતા તેની હીમત માત્ર શા. ૦-૮-૦ છે.

જૈનધર્મ—વિદ્યુતી એની જોડિયે જૈનધર્મ ઉપર આવેલા આ-
ધ્યાનનું કાર્યાંતર; તેમાં આત્મા જૈનધર્મનો ઉત્તમ ચિત્ત આવેલો
છે. કિં. શા. ૦-૧-૦

સ્વરશાસ્ત્ર—ઈગ્ર વિંગળા અને સુપુષ્પા શ્વે વણ નાડી-
આનુ યાગ આપી દરેક જાળનમાં વિજય અપાવનાર ઉમદા પુસ્તક
શ. ૦-૪-૦

મિહાન્ ગુરનો પ્રસાદ.

મેહી મહરના છટાભૂમિયા ચારતે સારસ કાવ્યામાં સખાવતુ ચલુજ
 ડી. અને સલ્લમ બાપક પુરના, છે; બિર્મા સ્થાપનચતુરસ-વિવેક, પે-
 સરકારેવિ અને મુમુક્ષા (પ્રેમ)નું-વિવેચન જેની આંતર દલિ
 ડી છે, તેમ જાની વચના સહસ્ર સંખ્યાના દાષી અર્થેષ્યા
 કિં છે; તેનું આ આશાતર છે. કિંચન ૦-૨-૦.

વિદુધી એની બીસેન્ટના વ્યાખ્યાનો.

સુ રથન	.. .. .	૦-૧-૦
અનુ અવિષ્ય પોતાના દાષમા	.. .. .	૦-૧-૦
શુ પાડીની સિર્ગત	.. .. .	૦-૧-૦
ધર્મ	.. .. .	૦-૧-૦
મની શોધ	રૂપાપ છે.	૦-૧-૦
બિનનો નિષમ	.. .. .	૦-૧-૦

મગચાલું રેકાવું.
 થીઆસાદીકલ સોસાયટી.
 રીચીરેલ-અમદાવાદ.

